

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ
ΛΑΤΙΝΙΚΑ – ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
Β' ΤΑΞΗΣ

Εισηγητής: Αβραμοπούλου Δήμητρα

Ημερομηνία: 14/12/25

ΚΕΙΜΕΝΑ

Multos in illis locis agros possidebat. Silius animum tenerum habebat. Gloriae Vergili studebat ingeniumque eius fovebat.

Mens et animus et consilium et sententia civitatis posita est in legibus. Ut corpora nostra sine mente, sic civitas sine lege non stat. Legum ministri sunt magistratus, legum interpretes iudices, legum denique omnes servi sumus: sic enim liberi esse possumus.

Legatos omnes frumentum in castra importare iubet. Milites his verbis admonet: «Hostes adventare audio; speculatores nostri eos prope esse nuntiant. Vim hostium cavere debetis; hostes enim de collibus advolare solent et caedem militum perpetrare possunt».

Silvae et solitudo sunt magna incitamenta cogitationis. Cum in venationibus eris, licebit tibi quoque pugillares adportare: videbis non Dianam in montibus sed Minervam errare.

A1. Να μεταφράσετε τα παραπάνω αποσπάσματα.

Μονάδες 20

A2. Με βάση την εισαγωγή του σχολικού σας βιβλίου να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω περιόδους με την ένδειξη ΣΩΣΤΟ (Σ) ή ΛΑΘΟΣ (Λ):

- i. Η Ρώμη ύστερα από δύο πολέμους εξολοθρεύει την πρώτη μεγάλη μεσογειακή δύναμη της εποχής, την Καρχηδόνα.
- ii. Το ρωμαϊκό πολίτευμα (res publica) έχει διαμορφωθεί ως ένα είδος «αριστοκρατικής δημοκρατίας».
- iii. Το πρώτο είδος που ωριμάζει στη Ρώμη είναι η τραγωδία.
- iv. Το αρχαιότερο πεζό λατινικό έργο που σώζεται ανήκει στον Κάτουλλο.
- v. Στη ρεπουμπλικανική περίοδο (ή χρόνους του Κικέρωνα, 100-31 π.Χ.) ανθεί κυρίως η ποίηση.

Μονάδες 10

A3. Με ποιες λατινικές λέξεις των κειμένων συνδέονται ετυμολογικά οι ακόλουθες λέξεις της νέας ελληνικής: **άνεμος, κατάσταση, μιλιταρισμός, βόλει, ιδέα;**

Μονάδες 10

A4. Να συμπληρώσετε κάθε περίοδο λόγου της Α' στήλης με την κατάλληλη λατινική φράση από τη Β' στήλη. Δύο στοιχεία της Β' στήλης περισσεύουν:

Στήλη Α'

Το ζευγάρι θεωρείται παντρεμένο, καθώς δεν έχουν προχωρήσει επίσημα σε έκδοση διαζυγίου.

Μην καταλήξεις σε κάποιο συμπέρασμα, πριν ακουστεί και η

Ο παρουσιαστής του δελτίου ειδήσεων ζήτησε συγγνώμη από τους τηλεθεατές για το τυχαίο

Η συστηματική μελέτη είναι όρος για την επιτυχία στις εξετάσεις.

Στο πρόσωπο του νεαρού φίλου βρήκε το του.

Στήλη Β'

altera pars

sine qua non

alter ego

de facto

de iure

lapsus linguae

lapsus calami

Μονάδες 10

B1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις :

locis	: αιτιατική του ίδιου αριθμού
mens	: γενική πληθυντικού αριθμού
civitatis	: την ίδια πτώση του άλλου αριθμού
ministri	: κλητική ενικού αριθμού
iudices	: την ίδια πτώση του άλλου αριθμού
omnes	: αιτιατική πληθυντικού αριθμού στο ουδέτερο γένος
milites	: ονομαστική ενικού αριθμού
hostes	: δοτική πληθυντικού αριθμού
vim	: αφαιρετική του ίδιου αριθμού
collibus	: αιτιατική πληθυντικού αριθμού
caedem	: ονομαστική του ίδιου αριθμού
venationibus	: κλητική ενικού αριθμού

Μονάδες 7

β. Να γράψετε την ονομαστική ενικού αριθμού για καθεμιά από τις παρακάτω συνεκφορές: **multos agros, corpora nostra, his verbis, speculatores nostri.**

Μονάδες 4

γ. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω αντωνυμίες :

illis	: γενική ενικού και ονομαστική πληθυντικού στο ίδιο γένος.
his	: δοτική και αιτιατική ενικού στο αρσενικό γένος.
nostri	: γενική πληθυντικού στο β' πρόσωπο στο θηλυκό γένος.
tibi	: αφαιρετική πληθυντικού αριθμού στα άλλα πρόσωπα.

Μονάδες 4

B2.α. possumus, nuntiant : Να γίνει χρονική αντικατάσταση.

Μονάδες 6

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

stat	: α' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής υπερσυντελικού
sumus	: γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής μέλλοντα και συντελεσμένου μέλλοντα
iubet	: β' ενικό πρόσωπο της οριστικής παρακειμένου
admonet	: απαρέμφατο παρακειμένου
audio	: γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής μέλλοντα
debetis	: α' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής μέλλοντα
advolare	: α' ενικό πρόσωπο της οριστικής μέλλοντα
videbis	: β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής παρακειμένου

Μονάδες 9

Γ1. α. Ut corpora nostra sine mente (non stant): Να αναγνωρίσετε πλήρως τη δευτερεύουσα πρόταση (είδος, εισαγωγή, εκφορά, λειτουργία).

Μονάδες 4

β. adventare, advolare : Να γράψετε το υποκείμενο καθενός από τα δύο αυτά απαρέμφατα του κειμένου και να δικαιολογήσετε την πτώση του.

Μονάδες 2

γ. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις και να δηλώσετε τον όρο που η κάθε μία συμπληρώνει ή προσδιορίζει: **ministri, legum, nostri, vim, militum, tibi, errare.**

Μονάδες 7

Γ2. α. audio : Να δηλώσετε αυτοπάθεια στο β' ενικό και πληθυντικό πρόσωπο.

Μονάδες 2

β. admonet : Να εκφράσετε αλληλοπάθεια στο γ' πληθυντικό πρόσωπο με το ρήμα στον παρακείμενο.

Μονάδες 2

γ. animum tenerum: Να αναλύσετε τον επιθετικό προσδιορισμό σε δευτερεύουσα αναφορική πρόταση.

Μονάδες 2

δ. in castra: Να δηλωθεί η κίνηση από τόπο.

Μονάδα 1

BONA FORTUNA!!!

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ
ΛΑΤΙΝΙΚΑ – ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
Β΄ ΤΑΞΗΣ

A1. Βλέπε κείμενα 5,6,7,8.

Μονάδες 20

A2.

- vi.** Η Ρώμη ύστερα από δύο πολέμους εξολοθρεύει την πρώτη μεγάλη μεσογειακή δύναμη της εποχής, την Καρχηδόνα. **Λ**
- vii.** Το ρωμαϊκό πολίτευμα (*res publica*) έχει διαμορφωθεί ως ένα είδος «αριστοκρατικής δημοκρατίας». **Σ**
- viii.** Το πρώτο είδος που ωριμάζει στη Ρώμη είναι η τραγωδία. **Λ**
- ix.** Το αρχαιότερο πεζό λατινικό έργο που σώζεται ανήκει στον Κάτουλλο. **Λ**
- x.** Στη ρεπουμπλικανική περίοδο (ή χρόνους του Κικέρωνα, 100-31 π.Χ.) ανθεί κυρίως η ποίηση. **Λ**

Μονάδες 10

A3. **άνεμος** : *animus*
κατάσταση : *stat*
μιλιταρισμός : *milites*
βόλεϊ : *advolare*
ιδέα : *videbis*

Μονάδες 10

A4. Το ζευγάρι θεωρείται **de iure** παντρεμένο, καθώς δεν έχουν προχωρήσει επίσημα σε έκδοση διαζυγίου.

Μην καταλήξεις σε κάποιο συμπέρασμα, πριν ακουστεί και η **altera pars**.

Ο παρουσιαστής του δελτίου ειδήσεων ζήτησε συγγνώμη από τους τηλεθεατές για το τυχαίο **lapsus linguae**.

Η συστηματική μελέτη είναι **sine qua non** όρος για την επιτυχία στις εξετάσεις.

Στο πρόσωπο του νεαρού φίλου βρήκε το **alter ego** του.

Μονάδες 10

B1.α. **locis** : *loca*
mens : *mentium*
civitatis : *civitatum/ civitatum*
ministri : *minister*
iudices : *iudex*
omnes : *omnia*
milites : *miles*
hostes : *hostibus*
vim : *vi*
collibus : *colles/ collis*
caedem : *caedes*
venationibus : *venatio*

Μονάδες 7

β. *multus ager, corpus nostrum, hoc verbum, speculator noster.*

Μονάδες 4

- γ. **illis** : illius, illa
his : huic, hunc
nostri : vestrarum
tibi : (a) nobis, (a) se

Μονάδες 4

- B2.α.** ΕΝΣ : nuntiant ΕΝΣ : possumus
ΠΡΤ : nuntiabant ΠΡΤ : poteramus
ΜΕΛ : nuntiabunt ΜΕΛ : poterimus
ΠΡΚ : nuntiaverunt/-re ΠΡΚ : potuimus
ΥΠΣ. : nuntiaverant ΥΠΣ. : potueramus
Σ.Μ. : nuntiaverint Σ.Μ. : potuerimus

Μονάδες 6

- β. **stat** : steteramus
sumus : erunt, fuerint
iubet : iussisti
admonet : admonuisse
audio : audiet
debetis : debebimus
advolare : advolabo
videbis : vidistis

Μονάδες 9

- Γ1. α.** Δευτερεύουσα επιρρηματική απλή παραβολική πρόταση του τρόπου, ως β' όρος σύγκρισης με α' όρο την κύρια πρόταση. Εισάγεται με τον παραβολικό σύνδεσμο ut. Εκφέρεται με έγκλιση οριστική, γιατί η σύγκριση αφορά δύο πράξεις ή καταστάσεις που είναι ή θεωρούνται αντικειμενική πραγματικότητα και συγκεκριμένα με οριστική ενεστώτα (non stant), γιατί αναφέρεται στο παρόν.

Μονάδες 4

- β. Υποκείμενο του απαρεμφάτου adventare είναι το hostes σε αιτιατική, γιατί έχουμε ετεροπροσωπία.
Υποκείμενο του απαρεμφάτου advolare είναι το hostes σε ονομαστική, γιατί έχουμε ταυτοπροσωπία.

Μονάδες 2

- γ. **ministri** : κατηγορούμενο του υποκειμένου magistratus, λόγω του συνδετικού ρήματος sunt.
legum : γενική αντικειμενική στο interpretes
nostri : επιθετικός προσδιορισμός στο speculatores
vim : αντικείμενο στο απαρέμφατο cavere
militum : γενική αντικειμενική στο caedem
tibi : δοτική προσωπική στο απρόσωπο ρήμα licebit
errare : αντικείμενο στο ρήμα videbis, ειδικό απαρέμφατο

Μονάδες 7

- Γ2. α.** β' ενικό : te audis
β' πληθυντικό: vos auditis

Μονάδες 2

- β. γ' πληθυντικό : inter se admonuerunt/ admonuere

Μονάδες 2

- γ. **animum tenerum**: animum, qui tener erat

Μονάδες 2

- δ. **in castra**: de castris

Μονάδα 1